

Momentky oproti portrétům
Zaostřeno na pocit
V jednoduchosti je síla
Rám snímku
Rodiče jako podpora
Pravidlo třetin
Využití linií
Porušování pravidel

Kompozice, velmi zjednodušeně řečeno, představuje takové umístění obrazových prvků, které vytváří příjemný, uspokojující celek. Ve své podstatě je kompozice rozhodnutím o tom, co zahrneme do snímku a co ponecháme stranou. Lidský zrak upřednostňuje jistý řád a významné body. Rozhodnutí o kompozici nám, fotografům, pomáhá vést zrak diváka na to, co je ve snímku nejdůležitější.

Ve fotografii je kompozice pravděpodobně nejvíce subjektivním prvkem ze všech. U mnoha fotografů je kompozice záležitostí podvědomí a je druhořadé povahy. Jejich smysl pro vyváženost a vcítění se je jim vrozený. Jiní fotografové mají za sebou zkušenosti z umění a malířství a naučili se základy kompozice z tohoto pohledu. Ať už máme umělecké zázemí nebo ne, kompozici se lze – do jisté míry – naučit. Jediné, co pro to musíme dělat, je zlepšovat způsob našeho vidění. Když se naučíme základní kompoziční pravidla, pomůže nám to ihned zjednodušit a zlepšit naše snímky. Pokud nás pravidla příliš svírají, zkusíme je ohnout v náš prospěch, případně některá porušit.

Začneme zvýšenou pozorností při pohledu na díla jiných fotografů. Kde spočinul rovnou náš zrak? Jde o záměr fotografa nebo o náhodu či nedostatek pozornosti s ohledem na detail? Obvyklou začátečnickou chybou je neostřít hlavní objekt a nebo přítomnost obrazových prvků, které odvádějí divákovu pozornost od hlavního objektu. Kompozici se můžeme naučit, ale nemusíme na jejích pravidlech strnule lpět. Znalost několika zásad vyvážené a dynamické kompozice může jen zlepšit naše vidění, ale musíme mít odvahu si vybrat, co je nám nejmilejší. To bude náš nástroj pro zobrazení toho, co vidíme a cítíme.

Tip

Navštivme výborné internetové stránky věnované fotografické tvorbě: www.photoinf.com/General/Arnold-Kaplan/The_Magic_Of_Selective_Vision_-_Photo_Composition.htm

Momentky oproti portrétům

Fotografie, která používá i jen jeden prvek promyšlené kompozice, může vyčnívat ze stáda momentek plnicích počítače, pevné disky a online galerie. Proč? Jaký je rozdíl mezi momentkou a portrétem? Bez ohledu na ostatní prvky, jako osvětlení či pozadí, které musíme brát v potaz, největším rozdílem mezi momentkou a portrétem je, že portrét je komponován. A o co kráčí v kompozici dětského portrétu? Snaha přitáhnout přirozeným, nenásilným způsobem oko diváka k dítěti. Jednoduše a přímo. Mimo to můžeme použít kompozici pro tvorbu dojmu, pocitu a nebo jí můžeme vyprávět příběh. Když se podíváme na dětské momentky, obvykle se liší od portrétů zahrnutím příliš mnoha informací a příliš velkým zmatkem na snímku.

Malíři se nemusí starat o zbloudilý zahradní domek na pozadí nebo o kmen palmy vyrůstající z hlavy fotografovaného. Pokud překáží, prostě jej nenamalují. Naše fotoaparáty však zaznamenají vše, na co je namíříme. A protože fotografičtí laici jsou velmi často soustředěni jen na zaznamenání hlavního objektu svého zájmu, nevěnují pozornost tomu, že zároveň snímají i rušivé prvky (nejen) na pozadí snímku.

Než stiskneme spoušť, dobře si prohlédneme celý snímek. Upravme ho před expozicí a nespolehejme na pozdější opravy v obrazovém editoru. Takový je zvyk dobrých fotografů. Když vidíte v hledáčku něco nemilého, změňte pozici svou i modelu, všimněte si vlivu světla, kompozi-

ce a všeho dalšího až dostanete snímek tam, kde chcete, aby byl. Záměrně hledejte nejlepší světlo, kompozici a vše ostatní tak, abyste momentku povýšili na portrét.

Zaostřeno na pocit

Dobrým výchozím bodem při výuce kompozice je pocit. Jaký dojem v nás vyvolává fotografované dítě? Co chceme vyjádřit o jeho osobnosti?

Chceme vyjádřit poselství, které přesahuje jedince, všeobecný pocit dětství? Je to pojem „svoboda“, který nás inspiruje, když fotografuje hocha běžícího travnatou loukou, jako na snímku (5-1)? Někdy začneme s myšlenkou v hlavě a to nám dovolí si vybrat, co všechno do snímku zahrneme nebo z něj vyloučíme. Například abychom vyjádřili tento pocit, byla vybrána taková kompozice, aby se divák nedozvěděl, že hned vpravo je rušná křižovatka blízko středu města.

Pokud máme nápad, jak pocit vyjádřit, mnoho dalších rozhodnutí z toho vyplyne samo.

Fotografka vynechala cestu vpravo od chlapce a zahrnula do snímku jen trávu, chlapce a obzor, ke kterému hoch utíká. 1/500 s, f/5.6, ISO 400. Autor: Allison Tyler Jones / www.atjphoto.com

Citace

„Všimla jsem si na fotografických portrétech, že umělecký dojem prosvítá objektem. Mnohdy krása a zaujetí fotografa ukazují více, než sám objekt.“ Eve Schell, spisovatelka

V jednoduchosti je síla

Anne Gedes, fotografka známá snímky dětí a květin, řekla: „Na fotografii je nejtěžší tvorba jednoduchých snímků.“ Udržet jednoduchost snímku znamená zobrazit jen to, co vypráví příběh a nic jiného.

Zadání

Předejte poselství divákovi

Vyberte si některý z prvků popsanych v této kapitole (třeba C nebo S křivku, úhlopříčnou vodící linii nebo něco jiného) a vytvořte výraznou kompozici s tímto prvkem. Zaměřte se na to, aby dítě nebo děti navázaly přímý kontakt s divákem.

Vybrala jsme si svislé, rovnoběžné linie železného plotu. Barevná harmonie a umístění hlavy malého děvčete si přímo vynutily tento obsah. Čas 1/125 s, clona f/4, citlivost ISO 200.

© Ginny Felch / www.silverliningimages.com

Po dokončení tohoto zadání neopomeňte zaslat fotografii na adresu vydavatelství Zoner Press (knihy@zoner.cz) a do pole Předmět napište: „Fotografujeme děti – 5“. Fotografie budou umístěny do fotogalerie na web, vaše údaje nebudou zveřejněny.

